

Campus Obert

CUESTIONES DE
ACTUALIDAD
DESDE LA
ÓPTICA DE
EXPERTOS
UNIVERSITARIOS

COORDINACIÓN
Sebastià Serra i
Busquets
♦
Antoni Vives
Reus
♦
Rafel Puigserver
Pou (CEDOC-UIB)
♦

TEMA

Romanticisme i relacions igualitàries

En els darrers dies, diferents institucions i entitats han posat en marxa campanyes amb l'objectiu de desmitificar els ideals de l'amor romàntic i contribuir a promoure relacions afectives igualitàries i saludables, basades en el respecte mutu.

Ascensió i caiguda de l'amor romàntic

♦ Josep Maria Buades *

La història de la literatura ens demostra que a totes les èpoques ha existit l'amor romàntic, però durant molt de temps va estar malvist. O era producte de la bruixeria o una temptació del Diable (Tristany i Faust en són paradigmes). En tot cas, l'enamorament era un estat d'alienació temporal. El matrimoni hi tenia poca veure, ja que s'ente-

nia com un contracte entre dues famílies que decidien enllaçar la sang i el patrimoni. Si els cònjuges volien amor, normalment el cercaven fora del llit nupcial.

Això començà a canviar a finals del segle XVIII, quan les revolucions liberals impulsaren el moviment romàntic. Llavors trobar la «mitja taronja» es tornà una de les activitats principals per assolir la felicitat. Així doncs, el jove Werther se suïcidà per un amor no correspost, Beethoven escrivia compassos a la seva «Estimada Immortal» i Ja-

ne Austen ens relatava com era de difícil trobar un marit que, a més de ser un bon partit, li agradàs a la protagonista.

Tot això ha canviat als darrers anys i, seguint els dissenys immutables de la llei del pèndol, l'amor romàntic torna a estar sota sospita. A l'última diada de Sant Valentí se'ns ha bombardejat amb propaganda contra aquest tipus d'amor,

de gènere.

Però no us preocupeu. D'aquí a uns quants anys es llançarà al mercat el «robot romàntic», que, després d'haver-nos satisfet sexualment de totes les maneres imaginables, ens recitarà els versos de Vinicius de Moraes: «T'estimaré per sempre, fins que s'acabi».

* Doctor en Història

TEMA

Literatura catalana i les Illes Balears

Bona prova de la importància de tot domini lingüístic a la literatura catalana és que no deixen d'aparèixer noves recerques de posen de manifest les contribucions que feren persones ben diferents d'arreu dels territoris de parla catalana.

Joanot Martorell i Mallorca

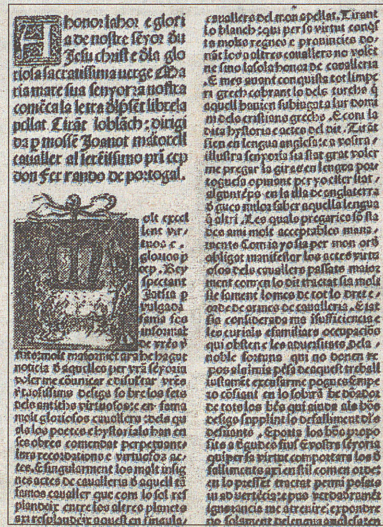
♦ Gabriel Ensenyat Pujol *

Als últims anys hom ha relacionat d'alguna manera l'autor del *Tirant lo Blanc* amb Mallorca. Primer va ser el filòleg Jaume Torró, qui va plantejar la hipòtesi que Martorell, als últims anys de la seva vida (quan va escriure la novel·la), havia fet part de la cort del príncep Carles de Viana. Aquest príncep va fer una estada a Mallorca entre finals d'agost de 1459 i fi-

nals de març de 1460. Com que Martorell escriu que comença a redactar el *Tirant* dia 2 de gener de 1460, resulta que hauria començat la redacció de l'obra a Mallorca (i així ho vaig comentar, en aquesta mateixa pàgina, fa uns anys). De fet, sabem que va venir amb el seguici de Carles de Viana i era a l'illa en aquesta data.

Ara bé, d'aleshores ençà han sortit dos altres possibles candidats, anomenats igual i coetanis, a ser l'autor de la novel·la (que sabem perfectament que va ser escrita entre 1460-1464). Un, proposat pel

l'historiador Agustín Rubio Vela, actuaria en aquelles mateixes saons com a administrador del duc de Gandia. I l'altre, documentat pel filòleg Abel Soler, seria un Joanot Martorell que es troba al servei del rei Joan II. Aquest últim correspon

més amb el Martorell documentat des de sempre: un cavaller bregós i empobrit. Mentre que l'anterior seria un cosí d'ell.

El cas és que l'última notícia documentada en relació amb aquest darrer, abans de la primera referència a la mort de l'escriptor (24 d'abril de 1465), correspon a dia 23 d'abril de 1464. Es refereix al cobrament, per part d'aquest Joanot Martorell, d'una quantia que li fa efectiva la batlia de València per fer una gestió en nom del rei a Mallorca.

No en sabem res més, si va arribar a venir a l'illa o no. Ni tan sols tenim l'absoluta certesa que sigui ell. El cas, a més, ens serveix per veure els problemes que planteja l'homonímia a la documentació medieval.

* Professor del Departament de Llengua catalana i Lingüística General de la UIB

TEMA

La transversalitat dels Beatles

El pròxim 7 de març s'inicia al CESAG-UPC un curs temàtic que commemora el mig segle de la publicació d'un dels discs més icònics de la història de la música dels darrers cinquanta anys d'una banda ja llegendària: The Beatles.

Els cinquanta anys del Sgt. Pepper

♦ Tomeu Canyelles Canyelles *

L'1 de juny de 1967 sortí a la venda *Sgt. Pepper's Lonely Hearts Club Band*, el vuitè àlbum d'estudi de la banda de rock anglesa The Beatles. Un disc tan revolucionari que no només va gaudir d'un èxit desmesurat entre la crítica i el públic, sinó que, amb el pas del temps, s'ha acabat convertint en

un artefacte cultural d'una influència capaç de traspasar barreres geogràfiques i generacionals. Una obra imprescindible, doncs, per entendre la música dels anys seixanta.

L'enfocament experimental del seu procés de composició i enregistrament, sumada a la seva icònica portada –possiblement, la més imitada, homenatjada i parodiada de tots els temps– i un repertori de cançons («With a little help from my friends», «Lucy in the sky with diamonds», «A day in the life»,

etc.) que formen part de la memòria sentimental de milions de persones d'arreu del món fan que, aquest, sigui considerat per nombrosos especialistes com el millor disc de la història contemporània.

Commemorant aquest seu mig segle, Francesc Vicens Vidal coordina i dona forma a «Sargent Pepper's Lonely Hearts Club Band. 50 anys. De l'artwork a The Beatles Rock Band», un curs estructurat a partir de les tretze cançons que for-

men l'àlbum. Tindrà lloc a entre el 7 de març i l'11 d'abril: durant les tretze sessions (sis dies, en total), distints especialistes (Gabriel Janer Manila, Xavier de Castro, Damià Rotger, Antònia Ramon, Iván Bort, etc.) parlaran d'aspectes transversals amb un vincle directe amb *Sgt. Pepper's*; des del cinema psicodèlic a la literatura beat, fins arribar a les tècniques d'enregistrament, el fenomen de les versions o la filosofia orientalista. Adreçada a totes les persones interessades en la història de la música i als professionals del món de la comunicació i l'educació, aquesta valuosa iniciativa permetrà no només aprofundir en el llegat d'una banda que gairebé canvià les normes del pop i el rock, sinó en un context d'importants impactes culturals.

* Doctor en Història per la UIB i Màster en comunicació (CESAG)